

Ομιλία-Χαιρετισμός του Κοσμήτορα της Θεολογικής Σχολής
ΕΚΠΑ, Καθηγητή κ. Εμμανουήλ Καραγεωργούδη

Μακαριώτατε Αρχιεπίσκοπε Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ.
Ιερώνυμε,

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Λαοδικείας κ. Θεοδώρητε,
εκπρόσωπε της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου μας κ.
Βαρθολομαίου,

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Γουϊνέας κ. Γεώργιε, εκπρόσωπε
της αυτού Μακαριότητος του Πάπα και Πατριάρχου
Αλεξανδρείας,

Πανοσιολογιώτατε κ. Ιερώνυμε, εκπρόσωπε της αυτού
μακαριότητος του Πατριάρχου Ιεροσολύμων

Κύριε Πρύτανη,

Σεβασμιώτατοι άγιοι Αρχιερείς,

Πανοσιολογιώτατε Άγιε Καθηγούμενε της Ιεράς Μεγίστης
Μονής Βατοπαιδίου, κ. Εφραίμ,

Σεβαστά μέλη του Συμβουλίου Ιδρύματος

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Κυρίες και κύριοι Σύεδροι,

Αγαπητές φοιτήτριες και αγαπητοί φοιτητές,

Η ανάκληση στη μνήμη γεγονότων θεμελιωδών όπως η Πρώτη
Οικουμενική Σύνοδος, αποτελεί πράξη συλλογικής αυτογνωσίας.
Η Θεολογική Σχολή του ΕΚΠΑ, με την πρωτοβουλία αυτού του
Διεθνούς Συνεδρίου που ξεκινά πανηγυρικά απόψε, μας
προσκαλεί σε μια τέτοια άσκηση πνευματικής επικαιροποίησης,
εδώ, στη Μεγάλη Αίθουσα του Πανεπιστημίου μας. Η τιμή της

παρουσίας σας επισφραγίζει τη σοβαρότητα αυτής της προσπάθειας.

Βρισκόμαστε ενώπιον ενός ιλιγγιώδους χρονικού ορόσημου· 1700 έτη. Η πρόκληση που αναλαμβάνουμε συλλογικά τις επόμενες ημέρες υπερβαίνει κατά πολύ τα όρια της απλής ιστορικής αναπόλησης ή της επετειακής αυτοεπιβεβαίωσης. Το ερώτημα που τίθεται ενώπιόν μας, ως θεολόγοι, ως διανοητές, ως μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας και της Εκκλησίας, είναι βαθιά γνωσιοθεωρητικό και υπαρξιακό· Τί συνιστά *πράγματι* η πράξη της «μνήμης» μιας Οικουμενικής Συνόδου; Πώς η ανθρώπινη συνείδηση, τόσο η ατομική όσο και η συλλογική-εκκλησιαστική, οικειώνεται ένα γεγονός που σφράγισε την ταυτότητά της;

Η σύγχρονη θεολογική σκέψη μας καλεί να υπερβούμε τη στατική αντίληψη της παράδοσης ως μιας απλής αποθήκευσης δεδομένων, αμετάβλητων δογματικών τύπων που απλώς παραδίδονται. Μας προσκαλεί να δούμε την Παράδοση ως μια ζωντανή, δυναμική και συνεχώς εξελισσόμενη πράξη *συνείδησης*. Η Α΄ Οικουμενική Σύνοδος, υπό αυτό το πρίσμα, παύει να είναι απλώς ένα «αποτέλεσμα», το Σύμβολο της Πίστεως, και αναδεικνύεται πρωτίστως ως μια κολοσσιαία *διαδικασία*. Ήταν ένα γεγονός συλλογικής νόησης, μια στιγμή όπου η Εκκλησία, ως ζωντανός οργανισμός, προέβη σε μια τεράστια πράξη αυτο-οικείωσης και αυτο-προσδιορισμού.

Η *επικαιρότητα* της Νίκαιας δεν έγκειται απλώς στην επανάληψη του τύπου «Ομοούσιος». Η αληθινή επικαιρότητα βρίσκεται στην πρόσκληση να *μιμηθούμε τη μέθοδό της*. Η δική μας εποχή, η εποχή της «μετα-αλήθειας», του «ύστερου μοντερνισμού» και του «μεταμοντέρνου πλουραλισμού», μας παρουσιάζει τα δικά της, εξίσου συγκεχυμένα, *δεδομένα*. Έχουμε

την εμπειρία της παγκοσμιοποίησης, των νέων ανθρωπολογικών προκλήσεων, της ψηφιακής επανάστασης και της υπαρξιακής ανασφάλειας.

Το Συνέδριό μας, λοιπόν, αποτελεί πρόσκληση για μια νέα, συλλογική πράξη νόησης. Ως Θεολογική Σχολή, ως ακαδημαϊκή κοινότητα, καλούμαστε να επιδείξουμε τη Νικαϊκή αυθεντικότητα:

1. Να είμαστε *προσεκτικοί* στα δεδομένα της εποχής μας, χωρίς φόβο, χωρίς προκαταλήψεις, χωρίς την εύκολη φυγή σε έναν στείρο παραδοσιοκρατισμό.
2. Να είμαστε *νοήμονες*, αναζητώντας νέες συνθέσεις, νέες ερμηνείες που καθιστούν την πίστη μας κατανοητή στον σύγχρονο άνθρωπο. Να αναζητήσουμε την «γραμματική» του δόγματος για τον 21ο αιώνα.
3. Να είμαστε *λογικοί*, προβαίνοντας σε δύσκολες κρίσεις για το τί είναι αληθές και τί ψευδές, τί προάγει τον άνθρωπο και τί τον υποβιβάζει, διακρίνοντας τις αυθεντικές αναζητήσεις από τις ιδεολογικές στρεβλώσεις.
4. Και τέλος, να είμαστε *υπεύθυνοι*, λαμβάνοντας αποφάσεις για το πώς η Εκκλησία και η θεολογία θα πορευθούν, πώς θα λειτουργήσει η συνοδικότητα σήμερα, πώς θα απαντήσουμε στις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης.

Η Νίκαια δεν είναι ένα μνημείο που θαυμάζουμε. Είναι μια μέθοδος που οικειωνόμαστε. Είναι η διαρκής πρόσκληση της Εκκλησίας για διανοητική, ηθική και θρησκευτική *μεταστροφή*. Είναι η πορεία από τα δεδομένα της εμπειρίας στην υπεύθυνη πράξη, μέσω της αυθεντικής κατανόησης και της κρίσης.

Με αυτές τις σκέψεις, εύχομαι οι εργασίες του Συνεδρίου μας να αποτελέσουν μια τέτοια αυθεντική πορεία, μια γόνιμη στιγμή συλλογικής νόησης.

Κλείνοντας, η Θεολογική μας Σχολή αισθάνεται την βαθύτατη ανάγκη να εκφράσει τις ευχαριστίες της.

- Πρωτίστως, στον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κύριο κύριο Ιερώνυμο, για την ευλογία του και για την τιμητική αποδοχή να τεθεί το Συνεδριό μας υπό την αιγίδα της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών.
- Θερμά ευχαριστούμε τον Πανοσιολογιώτατο Καθηγούμενο της Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπαιδίου, Γέροντα Εφραίμ, για την ευγενική και γενναιόδωρη χορηγία, η οποία κατέστησε δυνατή την πραγματοποίηση αυτής της υψηλού επιπέδου επιστημονικής συνάντησης.
- Ευχαριστούμε τον Πρύτανη του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Καθηγητή κύριο Γεράσιμο Σιάσο, για τη σταθερή του στήριξη στο έργο της Θεολογικής Σχολής και για την παραχώρηση αυτού του ιστορικού χώρου.
- Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλουμε στην ψυχή αυτού του Συνεδρίου, την Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή, και ιδιαιτέρως στον Πρόεδρό της, Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μεσσηνίας και Καθηγητή της Σχολής μας, κύριο Χρυσόστομο, για τον ακάματο ζήλο, τον άψογο συντονισμό και την υψηλή επιστημονική εποπτεία.
- Τέλος, ευχαριστούμε θερμά τον Πρόεδρο της Εταιρείας Αξιοποίησης και Διαχείρισης της Περιουσίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, κύριο Νικόλαο Θωμαΐδη, για την πολύτιμη αρωγή του.
- Πολλές ευχαριστίες οφείλονται και στους εξαιρετικούς εισηγητές που θα έχουμε την τιμή να παρακολουθήσουμε κατά τη διάρκεια του Συνεδρίου, με προεξάρχοντα τον

κύριο ομιλητή αυτής της εναρκτήριας Συνεδρίας. Τον
Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Φιλαδελφείας, κ. Μελίτωνα.

Σας ευχαριστώ.